

Nog nagenietend van onze lange fietsvakantie Tinte – Portugal tracht ik het leven thuis weer op te pakken. Niet meer hele dagen fietsend buiten zijn en het winterweer hier zijn toch wel twee dingen waar ik het moeilijk mee heb. En dan beden ik me ineens dat er ook weer een nieuw stukje geschreven moet worden. Een onderwerp heb ik al, want de rode wouw heeft deze vakantie mijn hart gestolen. Wat een prachtvogel! Deze slanke roodbruine roofvogel met grijze kop en lange geknikte vleugels met aan de onderkant een opvallende witte vlek kwamen we in Frankrijk, Spanje en Portugal veelvuldig tegen. Maar het meest opvallende kenmerk van deze sierlijke vogel is toch wel de lange, diep gevorkte staart waar hij mee stuurt tijdens het vliegen en zweven. De rode wouw leeft in halfopen, heuvel-/bergachtig bosrijk gebied. Het liefst in extensieve landbouwgebieden met vee. Nou hebben wij tijdens onze fietstocht de pelgrimsroute naar Santiago de Compostella tot midden Spanje gevolgd en dat was

vrijwel uitsluitend door oneindige landbouwgebieden waar rond die tijd het graan al geoogst was. Dus best wel saai eigenlijk! Later realiseerden we ons dat we een pelgrimstocht aan het fietsen waren en dat zo'n soort tocht juist gedaan wordt om tot bezinning te komen, als boetedoening, om het hoofd leeg te maken, alles weer op een rijtje te krijgen etc. En natuurlijk niet voor de mooie, afwisselende omgeving. Al waren er natuurlijk ook wel mooie stukken en heel oude dorpjes bij! Maar ja, we hadden thuis, zonder daar goed bij na te denken, deze keuze gemaakt dus we hebben de route tot Burgos netjes gevolgd. Veel wild of vogels zagen we helaas niet en we beseften weer eens hoe rijk aan vogels Nederland eigenlijk is! De eerste waarneming in Frankrijk van de rode wouw gaf ons dan ook een echt "wauw-gevoel". Dan waardeer je zo'n ontmoeting nog eens

extra. Vaak zagen we de rode wouw op een paal zitten of tijdens zijn elegante vlucht c.q. zweefvlucht op zoek naar voedsel (aas, konijn, vogels, grote insecten, kikkers, middelgrote zoogdieren). Het geluid dat ze maken lijkt een beetje op het gemiauw van een buizerd. De rode wouw zoekt een partner voor het leven en in maart volgt de balts (zweefvluchten met miauwende kreten om indruk te maken op de partner en ook geven ze nestmateriaal aan elkaar door). Er wordt gestart met het bouwen van een nieuw nest (horst) hoog in een grote boom. Dit nest wordt gemaakt van takken, die met modder aan elkaar geplakt worden. Daarna wordt het bekleed met mos, papier en allerlei afval. Na de bouw legt het vrouwtje hier 2 – 3 eieren in. Ze hebben maar 1 legsel per seizoen, dus dit is een heel belangrijke tijd voor ze. Na het eerste ei begint het vrouwtje gelijk te broeden en zorgt manlief voor de catering. Na 28 – 30 dagen kruipt het eerste jong uit het ei. Na ongeveer 50 dagen vliegen de kleintjes uit, en weer 2 – 3 weken later zijn ze zelfstandig en moeten ze het helemaal alleen zien te rooien. Veel jongen halen helaas het eerste levensjaar niet. Er ligt altijd gevaar op de loer. Vooral vergiftiging, jacht (echt waar!) en de intensieve landbouw zijn de grote boosdoeners.

In de Middeleeuwen waren de rode en zwarte wouw (minder diep gevorkte staart, kleiner, egalere bruine kleur, leeft meer bij rivieren en eet vaak vis en aas) algemeen in Nederland. Nu zie je ze vaak nog als doortrekker. Maar sinds 2010 zijn er toch jaarlijks een aantal broedparen van de rode wouw bij ons aanwezig en in 2018 zijn er zelfs 14 – 16 broedparen geteld. De rode wouw broedt al wel veel in West-Duitsland en Engeland. Er is dus weer hoop dat we deze prachtige vogel straks ook bij ons weer regelmatig kunnen bewonderen. Ons heeft hij zeker op deze lange (ruim 3100 km) en toch wel heel leuke fietstocht de nodige afleiding bezorgd en daar zijn we hem/haar zeer dankbaar voor. Overwinteren doen ze voornamelijk in Zuid-Europa en Noord-Afrika en nu ik tijdens het schrijven van dit stukje naar buiten zit te kijken naar het mistroostige, gure, donkere weer snap ik deze vogels wel en ben ik best wel een beetje jaloers op ze. Maar ach, nog even en dan hebben we de kortste dag weer gehad en gaan wij uitkijken naar het voorjaar. En misschien zien we dan deze prachtige vogel wel verschijnen in ons mooie woongebied. Dus we houden maar gewoon de moed erin, want overal is het wel wat!

• **Vogelwerkgroep**

Persbericht:

Jan den Exter is Sovons Vrijwilliger van het jaar 2022

Ieder jaar eert Sovon Vogelonderzoek Nederland een vrijwilliger met een bijzondere staat van dienst: de Vrijwilliger van het jaar. In 2022 is de eer aan Jan den Exter van de vogelwerkgroep KNNV Hollandse Delta. Hij doet al sinds 1991 mee aan diverse telprojecten van Sovon, als teller en coördinator. Maar ook ver voor die tijd was Jan al actief voor de vogels op Voorne. Op 9 december werd Jan door directeur Theo Verstrael in het zonnetje gezet.

Sovon prijst zich gelukkig met veel vrijwilligers die zich al vele jaren inzetten voor het tellen en onderzoeken van vogels. De jury die de Vrijwilliger van het jaar selecteert krijgt daarom ieder jaar diverse kandidaten met een indrukwekkende staat van dienst voorgeschoteld. Toch steekt er altijd weer iemand bovenuit, zo ook in 2022.

Sovon-dna

Jan voert sinds begin jaren negentig broedvogeltellingen uit op de Landtong Rozenburg en de Beningerslikken. Verder telt hij iedere winter twee PTT-routes op de Landtong en in het dorp Rozenburg en doet tevens mee met de jaarlijkse watervogeltellingen. Ook heeft Jan jarenlang broedvogels in duingebied het Breede Water geïnventariseerd. Zo nu en dan pakte hij er nog een ander telgebiedje van het Zuid-Hollands

Landschap van Natuurmonumenten bij Kortom, een vogelteller in hart en nieren.

Oeverzwaluwwand

In 1977 maakte hij, samen met een collega-vogelaar en -teller met schep, hark en emmer een verticale wand in een zandopslag op Landtong Rozenburg. Dit werd een fraaie oeverzwaluwwand. En het mooie is dat deze sindsdien nog steeds jaarlijks bezet is met zo'n ca 100 nesten per jaar. Een resultaat om trots op te zijn.

Vogelwerkgroep

Binnen de vogelwerkgroep KNNV Hollandse Delta maakt Jan zich ook meer dan verdienstelijk. Ver voor het digitale tijdperk was hij coördinator van de gegevensverwerking van alle tellingen en was daarmee een belangrijke verbinding tussen tellers en Sovon. Ook enthousiasmeerde hij inwoners van de regio door waarnemingen en telresultaten te delen via Facebook, leidde excursies, schreef hij rapporten van de wekelijkse tellingen en was jarenlang de vaste notulist van de vogelwerkgroep.

Waardering

Al deze activiteiten moesten nodig beloond worden met de erkenning als Sovon Vrijwilliger van het jaar, zo concludeerde de jury. Op 9 december kreeg de verraste Den Exter een oorkonde, speldje en een fraai schilderij van een geoorde Fuut (Elwin van der Kolk) overhandigd door Theo Verstrael, directeur van Sovon.

De Woensdagtellers

Een groep enthousiaste vogelaars gaat elke woensdag om 08:30 uur met de auto op pad om vogels te kijken. Belangstellenden kunnen gewoon naar de Carpoolplaats Zwarte dijk/N57 komen. Daar worden de excursiegangers ingedeeld in zo min mogelijk auto's.